

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12 жовтня 2022 року № 904 та у відповідності до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 року № 1225 «Про затвердження професійного стандарту «Вчитель загальної середньої освіти».

Освітня програма враховує основні положення Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898, Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 інших нормативно-правових актів, що регулюють діяльність вчителя (викладача), та з урахуванням стратегії реформування галузі освіти в Україні, новітніх зарубіжних і вітчизняних наукових розробок, кращих практик у галузі освіти та професійного розвитку педагогів, відповідно до сучасних викликів суспільства й освіти.

Мета освітньої програми: підвищення рівня сформованості практичних компетентностей вчителів, їх здатності ефективно використовувати сучасні технології та інноваційні методи навчання; удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей учителів географії закладів загальної середньої освіти, необхідних для організації освітнього процесу з учнями, відповідно до Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, та на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898.

Основні завдання програми:

- формувати здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею в професійній діяльності;
- сформувати практичні навички ефективного використання сучасних технологій навчання та цифрових освітніх продуктів із використанням інформаційно-комунікаційних технологій;
- підготовка педагогів до використання інтерактивних методів навчання, цифрових технологій та нейромереж для підвищення ефективності освітнього процесу.

Загальні очікувані результати охоплюють:

Знання й розуміння:

- підходів до організації освітнього процесу з використанням інтерактивних методів навчання, цифрових технологій та нейромереж (зокрема дистанційного, змішаного та очного навчання);
- вимог законодавства щодо академічної доброчесності й використання об'єктів авторського права;
- правил безпеки в інформаційному середовищі;
- цифрових технологій та електронних (цифрових) освітніх ресурсів для організації освітнього процесу з предметів, оцінювання та моніторингу результатів навчання здобувачів освіти та організації їхнього самоконтролю, відстеження прогресу здобувачів освіти в навчанні.

Уміння та навички:

- використовувати відкриті освітні ресурси;
- застосовувати інтегровані, ігрові та практико-орієнтовані методи навчання (дебати, освітні ігри, тематичні дискусії, кейси);
- добирати електронні (цифрові) освітні ресурси, оцінювати їхню ефективність для

досягнення навчальних цілей;

- критично оцінювати достовірність, надійність інформаційних джерел;
- створювати (за потреби) особисто або спільно з іншими особами різноманітні освітні ресурси;
- упорядковувати ресурси й надавати до них доступ учасникам освітнього процесу;
- використовувати безпечне електронне (цифрове) освітнє середовище для організації та управління освітнім процесом, організації групової взаємодії, зворотного зв'язку, спільного створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів;
- аналізувати й інтерпретувати в електронному (цифровому) середовищі інформацію про активність і ефективність навчальної діяльності здобувачів освіти;
- комунікувати, взаємодіяти та співпрацювати в команді з учасниками освітнього процесу, використовуючи різні електронні (цифрові) засоби й сервіси.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх учнів;
- утвердження національно-патріотичних та демократичних цінностей, патріотизм, українська національна ідентичність, повага до багатоманітності, право вибору, полікультурність).

Розробники програми	Совенко Валерій Володимирович , методист відділу загальної середньої освіти, старший викладач кафедри природничо-математичної освіти і технологій КНЗ КОР «КОПОПК»; Іващенко Наталія Михайлівна , вчитель географії ОЗО «Васильківський академічний ліцей «Успіх» Васильківської міської ради Київської області, вчитель-методист; Сережка Валентина Олексіївна , вчитель географії ОЗО «Васильківський академічний ліцей «Успіх» Васильківської міської ради Київської області, вчитель-методист		
Найменування програми	Освітня програма підвищення кваліфікації «Практичні методи навчання географії в сучасній школі» для вчителів географії		
Мета програми	Формування, розвиток практичних і цифрових компетентностей		
Цільова аудиторія за спеціальністю або за посадою педагогічного працівника	Учителі географії		
Зміст програми	№ з/п	Тема заняття	год.
	Модуль I.		
	1.1.	STEM-освіта: інтегрований підхід до вивчення природничих дисциплін	2
	Модуль II.		
	2.1.	Поєднання традиційних і цифрових технологій та методів як основа практичного навчання географії	2
	2.2.	Проектна та дослідницька діяльність: методичні підходи залучення учнів до краєзнавчої роботи	2
2.3.	Використання цифрових технологій та штучного інтелекту в професійній діяльності учителів географії	4	

	Модуль III.		
	3.1.	Вступ до теми «Практичні методи навчання географії в сучасній школі»	2
	3.2.	Тематична дискусія «Переваги поєднання традиційних методів навчання та цифрових технологій в освітньому процесі на уроках географії»	3
Обсяг програми	0,5 кредитів ЄКТС / 15 год (12 годин – аудиторні, 3 години – самостійна робота слухачів)		
Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться	<i>Професійні компетентності:</i> A1 Мовно-комунікативна компетентність (A1.1, A1.4); A2 Предметно-методична компетентність (A2.1, A2.2, A2.3, A2.4, A2.5); A3 Інформаційно-цифрова компетентність (A3.1, A3.2, A3.3); B1 Психологічна компетентність (B1.1, B1.3, B1.4); B2 Емоційно-етична компетентність (B2.1, B2.23); B3 Компетентність педагогічного партнерства (B3.1, B3.3); V1 Інклюзивна компетентність (V1.1, V1.2, V1.3); V2 Здоров'язбережувальна компетентність (V2.1, V2.4); Г1 Прогностична компетентність (Г1.1, Г1.2); Г2 Організаційна компетентність (Г2.1, Г2.2, Г2.3); Г3 Оцінювально-аналітична компетентність (Г3.1, Г3.2, Г3.3); Д1 Здатність до навчання впродовж життя (Д1.1, Д1.2);		
Форма підвищення кваліфікації	Інституційна (очна)		
Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації	Свідоцтво про підвищення кваліфікації		
Забезпечення розміщення освітньої програми на сайті	сайт: https://www.kristti.com.ua/		

Модуль I.

1.1. STEM-освіта: інтегрований підхід до вивчення природничих дисциплін

STEM-освіта: моделі, технології, практика. STEM-орієнтований підхід в освітньому процесі як актуальний напрям модернізації системи освіти. Основні науково-методичні та практичні підходи до впровадження STEM в умовах розвитку цифрового суспільства. Роль інноваційних технологій у вдосконаленні STEM-навчання. Можливі моделі запровадження STEM-підходу в умовах закладу освіти. Віртуальна та доповнена реальність як технології STEM-освіти. Цифрові інтерактивні платформи як засоби STEM-освіти.

Модуль II.

2.1. Поєднання традиційних методів навчання та цифрових технологій – основні практичні методи навчання географії

Заняття присвячене поєднанню традиційних методів навчання географії з можливостями сучасних цифрових технологій. Розглядаються практичні методи організації навчальної діяльності учнів, що поєднують роботу з підручниками, картами та наочністю із використанням цифрових ресурсів, інтерактивних платформ і мультимедійних засобів. Особлива увага приділяється ефективному добору методів навчання, які сприяють активізації

пізнавальної діяльності, розвитку просторового мислення, дослідницьких умінь і формуванню ключових компетентностей учнів.

2.2. Проектна та дослідницька діяльність: методичні підходи залучення учнів до краєзнавчої роботи

Заняття присвячене розгляду методичних підходів до організації проектної та дослідницької діяльності учнів у процесі краєзнавчої роботи. Висвітлюються ефективні форми та методи залучення учнів до вивчення рідного краю, проведення польових досліджень, роботи з місцевими джерелами інформації та створення учнівських проектів. Особлива увага приділяється розвитку дослідницьких умінь, формуванню громадянської та екологічної свідомості, а також підвищенню мотивації до вивчення географії через практичну діяльність.

2.3. Використання цифрових технологій та штучного інтелекту в професійній діяльності учителів географії та інтегрованих курсів природничої освітньої галузі

Заняття зосереджене на практичному застосуванні інструментів штучного інтелекту в повсякденній професійній діяльності вчителів природничих дисциплін. Учасники розглянуть специфіку використання цифрових технологій і ШІ у викладанні географії та інтегрованих курсів природничої галузі – з урахуванням предметного змісту, вікових особливостей учнів і вимог освітніх програм. Заняття охоплює такі напрями: генерація навчальних текстів, завдань і тестів засобами ШІ; створення візуалізацій, схем і пояснювальних матеріалів для природничих тем; підтримка дослідницької діяльності учнів; диференціація та індивідуалізація навчання. Особлива увага приділяється питанням академічної доброчесності, критичного ставлення до ШІ-згенерованого контенту та етичного використання технологій у школі. За підсумком заняття педагоги матимуть конкретні інструменти та приклади, які можна одразу впровадити у власну практику.

Модуль III.

3.1. Вступ до теми «Практичні методи навчання географії в сучасній школі»

Заняття є вступом до теми «Практичні методи навчання географії в сучасній школі» та спрямоване на формування загального уявлення про їх значення в освітньому процесі. Розглядаються основні підходи до організації практичної діяльності учнів, роль активних та інтерактивних методів у формуванні географічних компетентностей. Особлива увага приділяється значенню традиційних методів навчання та цифрових технологій, практикоорієнтованого навчання, розвитку дослідницьких умінь, просторового мислення та підвищенню мотивації учнів до вивчення географії.

3.2. Тематична дискусія «Переваги поєднання традиційних методів навчання та цифрових технологій в освітньому процесі на уроках географії й інтегрованих курсів природничої освітньої галузі»

Заняття передбачає проведення тематичної дискусії щодо переваг поєднання традиційних методів навчання та цифрових технологій на уроках географії й інтегрованих курсів природничої освітньої галузі. Учасники обговорюють ефективність різних підходів, обмінюються практичним досвідом використання цифрових інструментів у поєднанні з класичними формами роботи. Особлива увага приділяється впливу такого поєднання на активізацію пізнавальної діяльності учнів, розвиток їхніх компетентностей та підвищення якості навчання.

Завдання для самостійного опрацювання

1. Створення електронних (цифрових) освітніх ресурсів за допомогою цифрових технологій і ШІ.

Список використаних джерел

1. Закон України "Про освіту" [Електронний ресурс]. 2017. Режим доступу до ресурсу:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

2. Нова українська школа [Електронний ресурс]. 2017. Режим доступу до ресурсу: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf>
3. Глибовець М. М., Олецкий О.В. Штучний інтелект. Київ : «Києво-Могилянська академія», 2002. 364 с.
4. Нікольський Ю. В. Системи штучного інтелекту : навч. посібник. 2-ге вид., випр. та доп. / Нікольський Ю. В. Львів: Магнолія-2006, 2013. 279 с.
5. Засоби штучного інтелекту: навч. посіб. М-во освіти і науки України, Нац. ун-т «Львів. політехніка». Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 204 с. : іл. с. 200
6. Перелік рекомендованих для дітей онлайн-ресурсів, затверджений на засіданні Національної експертної комісії України з питань захисту суспільної моралі (рішення від 20.04.2010 № 2).
7. Практичні поради для вчителів-блогерів: навіщо, як і де? [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.prosvitcenter.org/uk/praktychni-porady-dlya-vchyteliv-bloger-2/>
8. Як створити шкільний простір, що мотивуватиме учнів навчатися? [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nus.org.ua/articles/yak-stvorytyshkilnyj-prostir-shho-motyvuvatymeuchniv-navchatysya/>